

THỜI GIAN TRONG ÂM THANH VÀ CUỒNG NỘ VÀ ABSALOM, ABSALOM!

CỦA WILLIAM FAULKNER

1. Họ và tên nghiên cứu sinh: TRẦN THỊ ANH PHƯƠNG
2. Giới tính: Nữ
3. Ngày sinh: 28/01/1968
4. Nơi sinh: Vinh Mỹ, Phú Lộc, Thừa Thiên Huế
5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 210/SĐH, ngày 11 tháng 1 năm 2007 của Giám đốc Đại học Quốc Gia Hà Nội.
6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Quyết định trả về cơ quan công tác số 478/QĐ-SĐH ngày 11 tháng 3 năm 2013 của Hiệu trưởng trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn.
7. Tên đề tài luận án: “Thời gian trong Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! của William Faulkner”.
8. Chuyên ngành: Văn học Bắc Mỹ
9. Mã số: 62 22 30 20
10. Cán bộ hướng dẫn: PGS.TS Đào Duy Hiệp; PGS.TS Lê Huy Bắc
11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:

- Tìm hiểu thời gian trong tác phẩm Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! của William Faulkner là tìm hiểu về hình thức tồn tại của tác phẩm. Chúng tôi vận dụng khái niệm thi pháp này để tiếp cận hệ thống tổ chức và các cấp độ thời gian trong tác phẩm. Thời gian trong tác phẩm của Faulkner là yếu tố nghệ thuật quan trọng, cần tìm hiểu trong toàn bộ cấu trúc chính thể tác phẩm. Faulkner là nhà văn tiếp thu và sáng tạo thời gian trong tiểu thuyết. Từ thông điệp về thời gian trong Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! Faulkner đưa ra quan niệm triết lý về mặt thời gian, triết lý về thân phận con người và triết lý về cuộc đời.

- Mặc dù Faulkner đã sử dụng hình thức đảo lộn thời gian niên biểu (annual/timeline) trong tác phẩm, nhưng qua khảo sát thế giới nhân vật và biến cố lịch sử, chúng tôi vẫn nhận ra thời gian biên niên (chronical) mà nhà văn che giấu bên dưới tác phẩm. Việc tìm ra thời gian niên biểu trong Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! qua hệ thống nhân vật và hệ thống sự kiện lịch sử – xã hội buộc người

nghiên cứu phải thực hiện như trò chơi xếp hình (puzzle game), dán ghép lại những mảnh vỡ của hiện thực mà Faulkner cố tình tạo ra nhằm khiến tiểu thuyết của ông khác lạ theo hướng mới.

- Ba cấp độ thời gian của hai tác phẩm là: Lối đón trước, ngoái lại và thời gian huyền thoại. Thời gian huyền thoại trong Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! thể hiện ở hai cấp độ: tính phi thời gian và thời gian biểu tượng. Tính phi thời gian được thể hiện bằng cách xoá bỏ trật tự thời gian theo ngày tháng và thay vào đó là trật tự của cảm xúc. Tính phi thời gian, bản thân nó lại trở thành sự bế tắc, báo hiệu sự huỷ diệt của con người. Huyền thoại thời gian vì vậy mất đi tính thiêng và sự cứu rỗi. Thời gian biểu tượng được ghi nhận ở siêu mẫu huyền thoại. Faulkner thể hiện chúng như những khoảnh khắc bùng sáng của thời gian huyền thoại. - - - Faulkner khai thác triệt để thủ pháp đồng hiện (simultaneity) nhằm đảo lộn trật tự của thời gian biên niên tạo ra sự “lạ hoá” cho tác phẩm. Tiểu thuyết dòng ý thức thể hiện những liên tưởng không theo quy luật tư duy lôgic, thể hiện quan niệm thẩm mỹ đã phá tư duy lý trí đã tồn tại ở phương Tây nhiều thế kỷ. Thông qua kỹ thuật viết này, nhà văn đã khẳng định thời gian là nỗi bất hạnh của con người hiện đại. Đặc biệt, qua đồng hiện thời gian, nhà văn mới có thể đi sâu vào ngõ ngách tâm hồn của nhân vật. Nhân vật tự ý thức, tự gây hấn với chính mình, từ đó bật lên tiếng nói của cái tôi cô đơn trong đáy sâu tâm khảm của con người, chính điều đó sẽ mang lại chiều sâu cho tác phẩm. Đồng hiện thời gian trong tiểu thuyết có ảnh hưởng của hội họa lập thể, kỹ thuật lắp ghép của điện ảnh, triết học hiện sinh...

- Nghiên cứu thời gian trong Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! của Faulkner còn là nghiên cứu về lối cách tân của tiểu thuyết hiện đại. Qua việc tìm hiểu thời gian biên niên và các loại thời gian khác nhau trong từng chương của hai tác phẩm sẽ tìm ra cách hiểu tác phẩm dưới ánh sáng mới. Đồng thời có thể khẳng định vấn đề thời gian trong tác phẩm Âm thanh và cuồng nộ và Absalom, Absalom! vẫn luôn là sự vẫy gọi đối với những tìm tòi tiếp theo.

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn:

Bước đầu luận án sẽ giới thiệu thi pháp thời gian của Faulkner với bạn đọc Việt Nam. Đồng thời luận án sẽ là tư liệu giúp cho việc giảng dạy, nghiên cứu văn học Mỹ nói chung và Faulkner nói riêng.

13. Những hướng nghiên cứu tiếp theo:

Mở rộng và nghiên cứu sâu các tác phẩm khác của William Faulkner dựa trên các lý thuyết đã xây dựng nhằm có những đánh giá tổng quát và chính xác hơn về đóng góp của Faulkner cũng như của các nhà văn cùng thời đối với tiểu thuyết thế kỷ XX của Hoa Kỳ.

14. Các công trình đã công bố có liên quan đến luận án:

- Trần Thị Anh Phương (2006), “Về tác phẩm “Âm thanh và cuồng nộ” của William Faulkner”, Tạp chí Châu Mỹ ngày nay (6), tr. 62-64.

- Trần Thị Anh Phương (2006), “Nhân vật trùng tên trong Âm thanh và cuồng nộ và Trăm năm cô đơn”, Tạp chí văn học (9), tr. 139-142.

- Trần Thị Anh Phương (2013), “Thời gian huyền thoại trong tiểu thuyết Âm thanh và cuồng nộ của William Faulkner”, Tạp chí khoa học Đại học Huế (76b,6), tr. 123-127.